

МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

БЪЛГАРИЯ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

11 2023

Safe
travels

СЪДЪРЖАНИЕ

Информационният бюлетин
БЪЛГАРИЯ се издава от
Министерство на туризма и е
за свободно разпространение.

www.tourism.government.bg
bulgariatravel.org

03

АКТУАЛНО

14

МНЕНИЕТО НА СПЕЦИАЛИСТА

18

СТАТИСТИКА

22

МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА

26

МЕЖДУНАРОДНИ НОВИНИ В ТУРИЗМА

42

ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ

Здрава, мирна, благодатна и успешна Нова 2023 година!

АКТУАЛНО

България с кандидатура за участие в Изпълнителния съвет на СОТ и с амбицията да заеме водещо място в световните процеси в сферата на туризма

В навечерието на Коледа министърът на туризма д-р Илин Димитров представи кандидатурата на България за участие в Изпълнителния съвет на СОТ с официално писмо, изпратено до генералния секретар на Световната организация по туризъм към ООН (СОТ) Зураб Пололикашвили. Целта е страната ни да заеме едно от овакантените места за регион Европа на Изпълнителния съвет на СОТ за периода 2023-2027 г.

Изпълнителният съвет е оперативен управляващ орган, който следи за това Световната организация по туризъм към ООН да изпълнява своята работна програма и да се придържа към бюджета си. В Изпълнителния съвет на СОТ членуват общо 35 държави (от тях 10 европейски), 34 от които се избират с мандат от четири години, докато Испания остава постоянен представител.

Сред основните правомощия на Съвета са да предприема всички необходими мерки, след консултация с генералния секретар, за изпълнение на решенията и препоръките на Асамблеята; изготвяне и представяне на препоръки и предложения на Асамблеята; разглеждане на получените регулярни доклади за състоянието на Организацията от генералния секретар и др. България е активен член на СОТ, като до този момент е била в състава на Изпълнителния съвет в периодите 1982–1985, 2004–2007, 2010–2013 и 2013–2017 г.

През тази година изтича мандатът на четири от европейските държави, които членуват в Изпълнителния съвет на СОТ – това са Франция, Италия, Португалия и Турция, както и Руската федерация, която прекрати цялостното си членство в организацията. Гласуването на овакантените места ще стане по време на 68-то заседание на Регионална комисия „Европа“ /РКЕ „Европа“/, което ще се проведе в България през настоящата 2023 г.

Кандидатурата на нашата страна е поредното доказателство за амбицията на България да повиши значително информираността на своите международни партньори относно визията си за регионални и глобални политики и процеси в този ключов за световната икономика отрасъл. Същевременно, избирането на България за страна-домакин на заседанието на Регионална комисия „Европа“ е акт на безусловна подкрепа на най-високо институционално равнище от страна на най-реномирания формат за сътрудничество в сектора.

България – домакин на 68-та сесия на Регионална комисия „Европа“ на СОР, която се открива в края на май в София

Вече са уточнени и ясни датите, когато България ще домакинства на 68-та сесия на Регионална комисия „Европа“ на Световната организация по туризъм към ООН. Заседанието ще се проведе в София в периода 31 май – 2 юни 2023 г.

Защо това домакинство е толкова важно за страната ни?

Както вече ви съобщихме, за тогава е планирано гласуването за запълване на овакантените места в регион Европа за периода 2023–2027 г., освободени от членовете на Изпълнителния съвет на СОР с изтичащ мандат – Франция, Италия, Португалия и Турция, както и прекратилата членството си Руска федерация. България отгава изключително внимание на това предстоящо през пролетта домакинство, тъй като то ще затвърди имиджа ни на една от най-проактивните членки на Световната организация по туризъм към ООН. Домакинството и гласуването са от изключително значение за България, тъй като тя има реален шанс да застане на едно от овакантените ключови места, след като министърът на туризма подаде официално кандидатурата на страната ни. С този акт и на фона на домакинството ни на Регионална комисия „Европа“, ясно беше заявена амбицията на България да заеме водещо място в процесите в сферата на туризма, както и да повиши значително информираността на международните си партньори за своята визия при определянето на регионалните и глобални политики в този ключов за световната икономика отрасъл.

Избирането на България за страна-домакин на 68-то заседание на Регионална комисия „Европа“ е резултат от последователната ни работа, от една страна, и от друга, акт на безусловна подкрепа на най-високо институционално равнище от страна на най-реномирания формат за сътрудничество в сектора. Това е и чудесна възможност българският туристически продукт да бъде представен пред изключително широка и професионално ориентирана аудитория, включваща министри, държавници, представители на бизнеса, на академичните среди и др. Същевременно, перспективата да бъдем част от Изпълнителния съвет на Организацията е предпоставка България да даде своя принос за оформянето на модерната конструкция и екосистема на туризма във времена, когато той интензивно се променя и развива.

Министър Димитров участва в официалното откриване на ски сезона в Пампорово

Министърът на туризма г-р Илин Димитров взе участие в официалното откриване на ски сезона 2022/23 в курорта Пампорово. Събитието се проведе на 23 декември, в навечерието на коледните празници, на ски зоната в местност „Студенец“, която беше покрита от пресен сняг, при слънце и минусови температури. На откриването на сезона присъстваха областният управител на Община Чепеларе Стефан Сабрутев и кметът на Смолян Николай Мелемов.

Министър Димитров подчерта, че очаква добър ски сезон, въпреки инфлацията и високите цени, а прогнозите са за силна зима в курорта, през която заетостта в хотелите ще се завърне на нивата отпреди пандемията. Той пожела много сняг и подходящи климатични условия. Останалото, необходимо за успешен ски сезон, е направено, подчерта министър Димитров и припомни запазената ниска ставка от 9% ДДС в туризма и въведения таван на горивата.

Първите за сезона чартъри с ирландски туристи вече са пристигнали в Пампорово, съобщиха от курорта, има ръст от 30 % на резервациите в сравнение с предпандемичната 2019 г. При откриването на сезона в Пампорово стана ясно, че оръдията за изкуствено заснежаване са работили денонощно през последните дни, а температурите са паднали под минус 3 градуса. Като жест към първите гости, по време на Коледните празници, от 23 до 28 декември, цената на дневната лифт карта беше оставена на миналогодишната си по-ниска стойност.

Заместник-министър Ирена Георгиева участва в работна среща с туристическия бизнес в Банско за предстоящия зимен сезон

В седмицата преди Коледа и дни след официалното откриване на зимния сезон в Банско, заместник-министърът на туризма Ирена Георгиева и експерти от министерството проведоха работна среща в курортния град, за да обсъдят актуални теми и въпроси, свързани с протичането на зимен сезон 2022/2023 на място. Срещата с туристическия бизнес и контролните органи се проведе на 21.12.22 по инициатива на кмета на Банско Иван Кадев. На срещата присъства и началникът на кабинета на министъра на туризма г-р Мария Петрова.

Работна среща в подобен формат беше проведена по-рано, още през есента, и в другия водещ български курорт – Боровец.

В Банско заместник-министър Георгиева представи пред присъстващите очакванията на Министер-

ството на туризма за по-добър сезон спрямо 2022 г., за което има добри предпоставки. Прогнозата за община Банско е за ръст от 12 % спрямо миналия зимен сезон 2021/2022. Тя информира туристическия сектор за новия начин на представяне на туристическата статистика чрез динамични инфографики, които дават възможност на представителите на бизнеса чрез филтри да правят свои собствени анализи при организиране на дейността си. Графиките са изготвени на основата на събраните данни от Единната система за туристическа информация /ЕСТИ/ и по данни на НСИ. Предоставянето на актуална, достъпна и подходящо синтезирана информация ще отговори на нуждите на туристическия бизнес за по-добро планиране и позициониране на предлаганите продукти и услуги. Също така беше представена създадената в последните месеци динамична карта, позволяваща дигитално илюстриране на туристическата статистика по области.

Заместник-министър Георгиева сподели идеята на ръководството на Министерството на туризма да организира среща с ръководството на Комисията за защита на потребителите в началото на тази година, на която да се обсъди начинът за провеждане на проверки, като се спазва законът и едновременно с това не се нарушава дейността на туристическите обекти.

От Сдружението на туристическия бизнес в Банско бе изразено притеснение, че много имоти в района се наемат и се отдават на различни общности през социалните мрежи, като не се регистрират никъде и това по думите им увеличава сивата икономика. Също така от бизнеса бяха изразени притеснения за високите сметки за ток и газ, за несигурната перспектива, както и за недостига на кадри.

Специален акцент бе поставен от г-р Калина Милушева, представител на БАБХ, върху последните промени в Закона за храните – да бъде информиран потребителят, ако се ползват имитиращи продукти в менюта. При осъществяване на текущите проверки от агенцията ще се следи за произхода на храните и за сроковете на годност.

Представителят на регионалната дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ информира за извършване на стандартни проверки във всички работещи туристически обекти, като изтъкна, че при апартаментните комплекси липсва информация колко и какви хора пребивават, което би представлявало проблем при превенцията от пожар.

Заместник-министър Георгиева информира бизнеса и за предстоящите плащания по Програмата за хуманитарно подпомагане на разселени лица от Украйна с

предоставена временна закрила в Република България.

По отношение на новия зимен сезон тя подчерта, че е важно всички контролни органи да са на мястото си и да следят за спазването на обществения ред и безопасността на туристите в планината, както и обезпечаването на допълнителна медицинска помощ. Заместник-министър Ирена Георгиева обобщава, че се очаква един силен сезон, в който предстои и провеждането на престижното спортно събитие – Световна купа по сноуборд през януари 2023г., която ще постави България и Банско в светлините на прожекторите.

Припомняме, че служебният министър на туризма г-р Илин Димитров участва в официалната церемония по откриването на ски сезона в Банско в уикенда преди Коледа, когато на централния площад „Никола Вапцаров“ беше даден символичен старт на зимния туристически сезон 2022/2023. В церемонията участваха министърът на младежта и спорта Весела Лечева, ректорът на НСА проф. Николай Изов, със специалното участие на ски легендите Мария Хьофл-Риш - трикратна олимпийска и двукратна световна шампионка по ски и Марк Жирардели - петкратен носител на Световната купа и почетен гражданин на българския курортен град. Със своето присъствие и подкрепа те не само работят за каузата на българския туризъм и зимен спорт, но и ясно декларирали световното ниво на нашия обичан и предпочитан от мнозина курорт – Банско. В обръщението си от сцената министър Димитров благодари на домакините – на кмета и на гражданите от Банско – за неуморната им работа по издигането на престижа на знаковия за българския туризъм и зимните спортове курортен град.

Министър Димитров обсъди с представители на местния бизнес и на местните власти актуални проблеми, свързани с предстоящия сезон и участва в представянето на кулинарни изкушения и дегустацията на традиционни ястия от региона, инициатива под надслов „Уникално Банско“, която бе част от празника.

С неформални срещи на чаша вино с туристическия бизнес министър Димитров изпрати 2022 година

След Банско и Пампорово, в последните два работни дни на отиващата си 2022 година – 29 и 30 декември, министърът на туризма г-р Илин Димитров проведе неформални срещи с бизнеса във Варна и Бургас.

На чаша вино, с мисъл за свършеното през годината и с надеждата за една по-успешна за българския туризъм 2023 година министър Димитров и представители на основните местни туристически организации обмениха идеи и обсъдиха проблемите и предизвикател-

ствата, с които са се сблъскали през последните месеци и по които предстои да работят през идните. Представителите на бранша изразиха удовлетворение от направеното до момента, отправиха своите препоръки и споделиха вижданията си по най-наболели и актуални въпроси.

Министър Димитров отчете свършеното през петте месеца на служебния кабинет и изрази готовността си да продължи да работи в името на каузата на българския туризъм. Сред приоритетите си той отново обърна внимание на активната, целенасочена и адекватна реклама на дестинацията по пазари. Той подчерта общата отговорност на всички – сържавна власт и представители на сектора, да продължат да работят в синхрон за утвърждаването на имиджа на България, чрез изтъкване на добрите практики, показване на позитивни новини и активна работа на всеки един в неговото собствено поле.

В следващите месеци подобни неформални срещи с фокус върху туризма ще бъдат организирани и в останалите областни градове.

Министерството на туризма започна подготовка за летен сезон 2023

От януари започват търгове с тайно наддаване за морски плажове

С откриването на търгове за отдаване под наем на морски плажове започва подготовката на следващия летен сезон 2023. В периода януари – февруари 2023 г., Министерство на туризма открива търгове с тайно наддаване. Процедурите ще се извършват по реда на Правилника за прилагане на Закона за сържавната собственост (ППЗДС) във връзка със Закона за устройство на Черноморското крайбрежие за отдаване под наем на обекти – изключителна сържавна собственост, обособени части от крайбрежната плажна ивица, представляващи морски плажове, които се намират в областите Добрич, Варна и Бургас.

С цел защита на обществения интерес и гарантиране на законосъобразното провеждане на тържните процедури, като наблюдатели са поканени представители на МВР, ДАНС и КПКОНПИ.

Заповедите за откриване на търговете за отдаване под наем на морските плажове ще се публикуват най-малко 30 дни преди крайния срок за подаване на заявленията за участие на институционалната интернет страница на Министерство на туризма, в раздел „Обяви и търгове“, поддиректория „Търгове за наем на плажове“, с обявени дата, час и място за провеждане на търга. Условиата и изискванията към кандидатите за участие в процедурата са описани в тържна докумен-

тация, която се продава по ред, указан в заповедта за откриване.

Огледът на обектите може да се извършва самостоятелно от лицата, закупили тържни документи, без да е необходима предварителна заявка.

Ето и списък на плажовете, описани по местонахождението им от север на юг, а не по реда на обявяване на търга, както следва:

№	Морски плаж	Община
ОБЛАСТ ДОБРИЧ		
1	Иканталъка 1	Каварна
ОБЛАСТ ВАРНА		
1	Чайка - централен 1	Варна
2	Минерален басейн - север	Варна
3	Буните 2 – Запад и Буните 2 – Изток	Варна
4	Фичоза- част 2	Варна
5	Романтика	Аврен
6	Камчия - север 1 и Камчия - север 2	Аврен
7	Шкорпиловци-юг	Д. Чифлик
8	Бяла - централен III	Бяла
9	Бяла - Чайка	Бяла
ОБЛАСТ БУРГАС		
1	Обзор - детски лагери	Несебър
2	Елените 1	Несебър
3	Несебър стар град	Несебър
4	Къмпинг Ахелой-част 3	Поморие
5	Поморие - Буната	Поморие
6	Стамбололу-Перла	Приморско
7	Младост - ММЦ	Приморско
8	Караагач	Царево
9	Къмпинг Юг	Царево
10	Царево Попски	Царево
11	Успие на река Велека	Царево

Като бъдат съобразени обстоятелства като ход на висящи съдебни производства и възможните срокове на наемните договори, ще бъде извършена допълнителна преценка дали да бъдат открити процедури за отдаване под наем и на следните обекти – изключителна държавна собственост, обособени части от крайбрежната плажна ивица, представляващи морски плажове, находящи се в областите Варна и Бургас:

Област Варна	
Кабакум - централен	Варна
Кабакум-юг	Варна
Област Бургас	
Сарафово - юг	Бургас
Созопол - запад	Бургас
Василико	Бургас

При наличие на инвестиционен интерес към наемане на друг обект от актуализирания от министъра на туризма списък на неохраняемите морски плажове (<https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/koncesii-naem-na-plazhove/zapoved-no-t-rd-16-41825112022-g-na-ministura-na-turizma-s>), извън посочените в настоящо-

то съобщение, то той може да бъде заявен в срок до 31.01.2023 г. на официалните електронни адреси на Министерството на туризма:

tourism@tourism.government.bg

edoc@tourism.government.bg

Специализираната администрация на Министерството на туризма извършва преглед на постъпилите предложения и трябва да направи преценка относно възможностите, допустимостта и годността на съответния обект да бъде отгаден под наем по законоустановения ред чрез провеждане на търг с тайно наддаване по ППЗДС, във връзка със ЗУЧК.

До края на януари български плажове могат да кандидатстват за еко етикета „Син флаг“

Вече е ясна датата, когато ще се проведе оценяването на кандидатите за еко етикета „Син флаг“. От сдружението уведомиха, че Националното жури към Българско Движение „Син флаг“ за сертифициране на кандидатите за световната награда „Син флаг“ през 2023 г. ще заседава на 3 февруари 2023г. и увериха, че предвид кратките срокове, ще бъдат достатъчно организирани, за да подпомогнат участието и удостоверяването с престижната световна награда на повече български плажове и марини.

Като следваща стъпка одобрените плажове и яхтени пристанища ще бъдат предложени за одобрение и от Международното жури при Фондацията за Екологично Образование в Копенхаген, Дания, което ще оповести носителите на престижния знак за качество до края на април 2023год.

Желаещите да кандидатстват български концесии могат да го направят до края на месеца. Припомняме, че миналата година това бяха 18 български плажа и едно яхтено пристанище, а министърът на туризма г-р Илин Димитров заяви амбицията на България да увеличи сините знамена, които се развяват по крайбрежието ни и така рекламират страната ни и качеството на туристическия ни продукт по света.

Министерство на туризма и Комисията за защита на потребителите засилват сътрудничеството си чрез провеждането на информационни кампании

В първата седмица на новата 2023 година заместник-министърът на туризма Ирена Георгиева проведе работна среща с председателя на Комисията за защита на потребителите (КЗП) Стоил Алипиев, за да обсъдят възможностите за сътрудничество в превенцията на нелоялни търговски практики. В разго-

Ворите се включиха членовете на КЗП Ангел Джалева и Константин Арабаджиев, както и експерти от съветни институции.

На срещата бяха обсъдени редица работни аспекти на съвместната дейност. Акцент беше поставен върху опасенията на туристическия бранш за разрастването на сивия сектор и нарастването на нелоялните практики в сферата на туризма.

Заместник-министър Георгиева и председателят на КЗП Стоил Алипиев се договориха за провеждането и в бъдеще на постоянни работни срещи на експертно ниво между Комисията и Министерство на туризма. Те коментираха необходимостта от активна съвместна работа и в посока реализиране на информационна разяснителна кампания в туризма със съвети към потребителите и търговците.

Сред обсъдените теми бяха провеждането на обучения с участието на експерти от КЗП сред представителите на туристическия сектор през настоящата година.

Предприятия от сектор туризъм могат да кандидатстват от началото на февруари за средства по ПВУ, новата мярка е с бюджет 200 млн. лв.

От началото на февруари предприятията от сектор туризъм ще имат нови възможности за финансиране на бизнеса си. Те ще могат да кандидатстват за средства по Плана за възстановяване и развитие по процедурата „Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията“. Това е най-очакваната мярка по ПВУ по линия на Министерството на иновациите и растежа, с общ бюджет 200 млн. лв.

Процедурата беше публикувана за обществено обсъждане на 12 декември 2022, което ще продължи до 12 януари 2023 г., включително. Предложения и коментари може да се изпращат в системата ИСУН 2020.

След като общественото обсъждане приключи, мярката ще бъде отворена за кандидатстване в максимално кратък срок, като се очаква това да се случи в началото на февруари.

Мярката „Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление в комбинация с локални съоръжения за съхранение на енергия в предприятията“ е насочена е към микро, малки и средни предприятия, малки дружества с до 499 служители и такива със средна пазарна капитализация с до 1500 служители. Минималният размер на безвъзмездната помощ ще е 100 000 лв., а максималният – 1 млн. лв. Съфинансирането ще е от 35% до 50% в зависимост от региона и категорията на предпри-

ятието. Мярката ще позволи на бизнесите да изграждат мощности до 1 MWh за собствено потребление, както и съоръжения за съхранение на електроенергия. Най-разпространената такава комбинация е фото-волтаици и батерии. Произведеният ток, който не влезе в потреблението на производствата, няма да може да се връща в електроразпределителната мрежа или да се търгува и продава. Инвестициите ще помогнат на компаниите да подобрят енергийната си ефективност и да станат по-малко зависими от пазара на електроенергия. По този начин ще бъде ускорен и преходът към климатична неутралност.

За улеснение на кандидатстващите, процедурата е много опростена и се кандидатства само електронно в ИСУН 2020, уточняват от Министерството на иновациите и растежа.

С всички подробности можете да се запознаете на линка:

<https://www.mig.government.bg/podkrepa-za-investiczii-za-kombinirane-na-vazobnovyaemi-iztochniczi-za-elektricheska-energiya-sas-saorazheniya-za-lokalno-sahranenie/>

МТ подкрепя предложението за европейски Регламент относно събирането и споделянето на данни във връзка с услугите за краткосрочно настаняване под наем

Министерството на туризма подготви позицията на страната ни във връзка с предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно събирането и споделянето на данни във връзка с услугите за краткосрочно настаняване под наем и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724.

В позицията е заявено, че подкрепяме целите, заложили в представеното от Европейската комисия предложение във всички посочени направления. В предложението за регламент се изисква публичните органи, които искат данни за краткосрочните наеми, да управляват системи за регистрация на предоставящите такива наеми, т.н. домакини, включително чрез предоставянето на уникален регистрационен номер за регистрацията им.

Тези системи за регистрация могат да се управляват на национално, регионално или местно равнище, но трябва да бъдат в съответствие с образец на ЕС, който съдържа процедурни и материалноправни изисквания.

Публичните органи трябва също така да осигурят единна цифрова входна точка, която да предлага информация, от която се нуждаят платформите и домакините, и да позволява на домакините да извършват регистрацията онлайн.

От платформите ще се изисква да показват регистрационните номера и да споделят (чрез единна цифрова входна точка) затворен набор от данни с публичните органи, които прилагат схемите за регистрация. Малките платформи и микроплатформите с ограничена дейност ще се ползват от по-облекчени изисквания за обмен на данни.

Нов специализиран бюлетин на Министерството на туризма ще представя културни събития в туристическите райони

Следвайки своите политики и със стремежа да подпомага и развива културния и вътрешния туризъм, Министерството на туризма започва публикуването на нов специализиран информационен бюлетин, чрез който да представя културни събития в туристическите райони на страната.

Новият бюлетин „Култура на фокус“ е изготвен от Министерство на туризма със съдействието на Организацията за управление на туристическите райони (ОУТР) и ще се публикува веднъж месечно. Предоставянето на актуална, достъпна и подходящо синтезирана информация ще отговори на нуждите на потребителите на туристически услуги в страната – това са всички пътешественици и туристи, които проявяват интерес и търсят основните по-значими събития от културния календар.

Първият брой на специализирания бюлетин на МТ за културните събития за тази година вече е факт и е публикуван в секция „Култура на фокус“, част от падащото меню в раздел „Новини“, на сайта на министерството – <https://www.tourism.government.bg/bg/kategorii/byuletin-kultura-na-fokus...>

До бюлетина „Култура на фокус“ можете да стигнете и директно чрез банера на водещата страница на официалния сайт на МТ.

Представената информация, която в първия брой е главно за събития през месец януари, не е изчерпателна. Възможно е също така да настъпят промени в датите на посочените събития, поради което информация за точните дни на провеждане може да се получи и от организаторите.

За да се абонирате за получаване на новия специализиран бюлетин на Министерството на туризма „Култура на фокус“, е достатъчно да изпратите писмо в свободен текст с актуален електронен адрес за връзка с Вас на е-mail: press@tourism.government.bg.

МАРИЯН БЕЛЯКОВ е изпълнителен директор на „Пампорово“ АД. Професионалният му опит започва в голяма австралийска верига хотели и продължава с успешна кариера в хотелски брангове в България и Италия.

От 2010 г. заема длъжността Изпълнителен директор на „Пампорово“ АД – гружеството оператор на две ски зони – „Пампорово“ и „Мечи чал“, чиято дейност включва: ски писти, лифтови съоръжения, система за изкуствено заснежаване, снеготъпкващи машини, ски услуги, хотелска, конгресна и балнеолечебна дейност, както и цялостен курортен мениджмънт.

Към 2021 г. „Пампорово“ АД заема позиция на водеща компания, предлагаща възможно най-разнообразен и всеобхватен спектър от туристически услуги в сферата на планинския, ски, СПА и бизнес туризъм, превръщайки дестинация „Пампорово“ в цялостно активен курорт.

Мариян Беляков е член на Управителния съвет на НБТ, БХРА, БУАХИТ, както и БСБСПА.

МНЕНИЕТО НА СПЕЦИАЛИСТА

Пампорово привлича туристи не само през зимните месеци

В необичайно топлото начало на зимата тази година на Стария континент Пампорово е един от малкото ски курорти в Европа с подготвени седем писти, които са отворени при настоящите метеорологични условия. Предварителното производство на изкуствен сняг и добрата поддръжка на ски зоната привличат все повече туристи, като се отчита увеличен брой организирани групи, релокирани от други зимни курорти в Пампорово.

Пампорово беше пълен с туристи по време на Коледните и Новогодишните празници. Няма какво повече да искаме, предвид сложната метеорологична обстановка и липсата на естествен сняг. Ръст както на български, така и на чуждестранни туристи се отчита от началото на ски сезона. По-сериозно е увеличението при чуждестранните ваканционни групи. Повече англичани, ирландци, румънци пристигат в курорта, който през последните седмици е едно от малкото места в Европа с добри условия за ски на фона на пролетните температури в повечето зимни дестинации.

Много българи, които почиват в Алпите по време на празниците, предпочитат тази година да почиват в Пампорово заради добрите условия за зимни спортове. Очакваме силен интерес към Пампорово и след 20 януари, когато започва турската ваканция и хотелите са резервирани. След това е и българската междусрочна ваканция за учениците – в края на месеца и началото на февруари.

Прогнозите са за още безснежни дни и се очаква застудяване в средата на януари, но снежната покривка при нас е достатъчно дебела и пистите се поддържат добре. Ски зоната в Пампорово е стабилна и предлага добри условия за всички нива на каране на ски и сноуборд. Благодарение на системата за изкуствен сняг и усилията на екипа ни, в ски зоната на курорта са отворени 7 писти и работят 5 лифта.

За да посрещне предизвикателствата на времето и да даде възможност на туристите да карат повече, от 8 януари Пампорово пуска в продажба нов продукт – това е нов вид неделна сутрешна лифт карта от 8:45 до 12:45 ч. До края на сезона сутрешна-

та карта ще дава възможност туристите да карат повече в неделния ден преди напускане на хотелите, което безспорно е голямо удобство в планирането на личното време.

На сайта на курорта могат да бъдат намерени разнообразни предложения за индивидуални ски карти и преференциални пакети. Българският ски курорт не изостава и от най-съвременните тенденции при въвеждането на различни иновации. Картите, закупени през онлайн магазина, могат да бъдат получени директно през *pick-up* устройствата, картоматите и касите, разположени на територията на Пампорово.

В рамките на курорта може да се насладите на красотата на българската природа и в края на активен ден по пистите в ски зоната – например от височината на скай бар с живописна панорамна гледка към планината и връх Снежанка.

Климатолечение, горска терапия и активности са акцентите през летните месеци

Следвайки тенденциите за все по-нарастваща необходимост от грижа за здравето през последните две лета, Пампорово възражда региона като дестинация за климатолечение, възстановяване, укрепване и подсилване на имунната система, в унисон с природните ресурси.

На територията на курорта гостите могат да се включат в активна седмична програма „Горска терапия“ с ежедневни разнообразни пешеходни и вело турове. В приключенски парк „Язовира“ са обособени зони за различни активности и релакс. Всички посетители могат да се възползват от атракциите, подходящи както за деца, така и за възрастни – възжена градина, нинджа парк, фитнес на открито, риболов, детски тролей, спускане с туби, разходка с колела и много други приключения.

Един от емблематичните за Пампорово хотелски комплекси разполага с модерен медицински център, част от *Body & Soul Spa Lounge*, който предлага на своите гости активни програми и процедури за профилактика и възстановяване, базирани на био енергията на околната среда, високите нива на отрицателна йонизация и фитонциди, кристално чист въздух, тишина и спокойствие сред зелените борови гори на Родопите.

В един от знаковите петзвездни комплекси на курорта са интегрирани нови технологии за пречистване на водата и въздуха, посредством разположени концентратори на анионен кислород. Новата технология е ефективна в борбата с вредните вируси и бактерии и осигурява здравословна и безопасна среда

както за почивка, така и за организиране на конгресни прояви от всякакъв тип. Конгресният център е разположен на площ от 2 700 кв. м и представлява добре планиран и осигурен на най-високо техническо ниво комплекс от 5 зали с общ капацитет от 1100 места.

Един от най-големите специализирани паркове за планинско колоездене в региона „Велопарк Пампорово“ предлага голямо разнообразие от трасета и маршрути за планинско колоездене с различно ниво на трудност, напълно оборудван гардероб за наем на велосипеди и екипировка, както и подготвени вело водачи, които помагат за първи стъпки в маунтинбайка или за затвърждаване на уменията.

Конгресният туризъм – пространство за нови идеи

Новият и модерен Конгресен център „Пампорово“ е разположен на площ от 2 700 кв. м и представлява добре планиран и осигурен на най-високо техническо ниво комплекс от 5 зали с общ капацитет от 1 100 места. Най-голяма и единствена по рода си в курорта е поливалентната зала „Родопи“ със 750 места, която може да се раздели на две зали с по 600 и 150 места. Останалите 4 зали са разположени в непосредствена близост до голямата и са с капацитет от 50 до 90 места. Залите от конференционния блок са в близост до основния и най-голям ресторант в курорта на петзвездния хотел Перелик. Конференционният център се намира в отделно крило на хотела, разполага със самостоятелен вход и чрез топла подземна връзка е свързан и с петзвездния хотел Орловец. Блокът разполага с два подземни паркинга и допълнителен вход за обемни декори и техника. Залите могат да служат като конференционни, семинарни, заседателни зали и зали за развлекателни събития, и са подходящи за провеждане на обучения, семинари, конференции, презентации, сватбени тържества, фирмени събития, тиймбилдинг и други.

България има уникална и съхранена природа, както и много възможности за туризъм, които трябва да популяризираме, с грижа за ресурсите и богатствата, които притежаваме. Основните предимства на региона, които привличат туристи не само от България, но и от цял свят, са природните ресурси и магията на Родопите, в съчетание с културно-историческото наследство, кристално-чистият въздух и изобилието от възможности за почивка и възстановяване далеч от градския шум и забързаност.

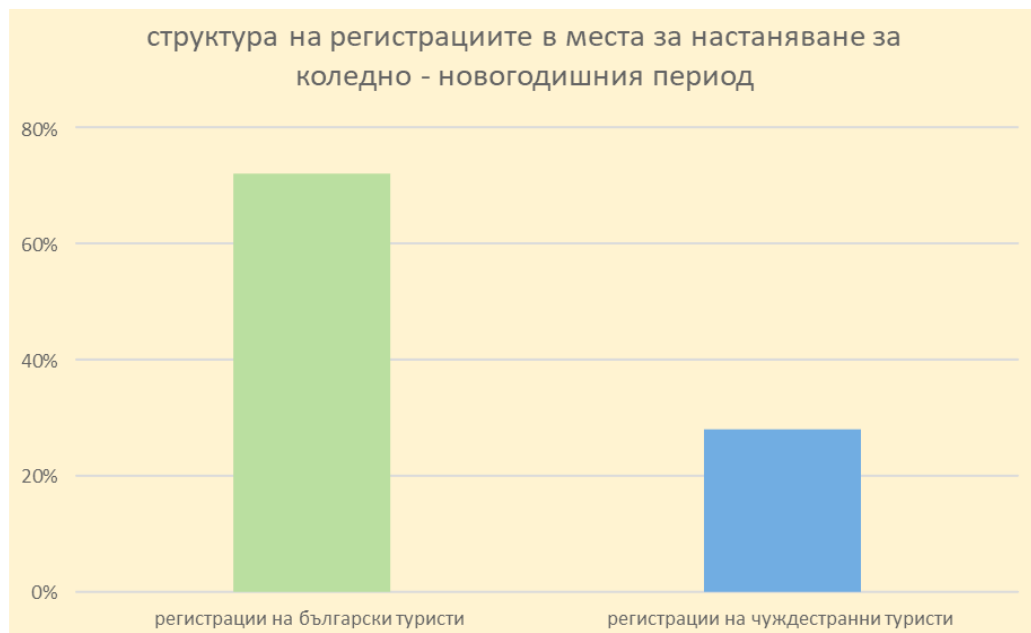

СТАТИСТИКА

Туризмът през Коледно-новогодишните празници

Общо над 160 хил. регистрации в места за настаняване са отчетени през коледно-новогодишния период по текущи данни от ЕСТИ, които все още се обновяват.

Най-много от тях са на български туристи, а чуждестранните туристи са били от Гърция, Румъния, Израел, Великобритания, Турция, Италия, Германия и др.

Сред най-предпочитаните дестинации през този период са ски курортите, СПА курортите, големите градове и др.

А ето кои са водещите общини според предпочитанията на туристите, избрали да посрещнат Коледа и Нова година извън домашния уют.

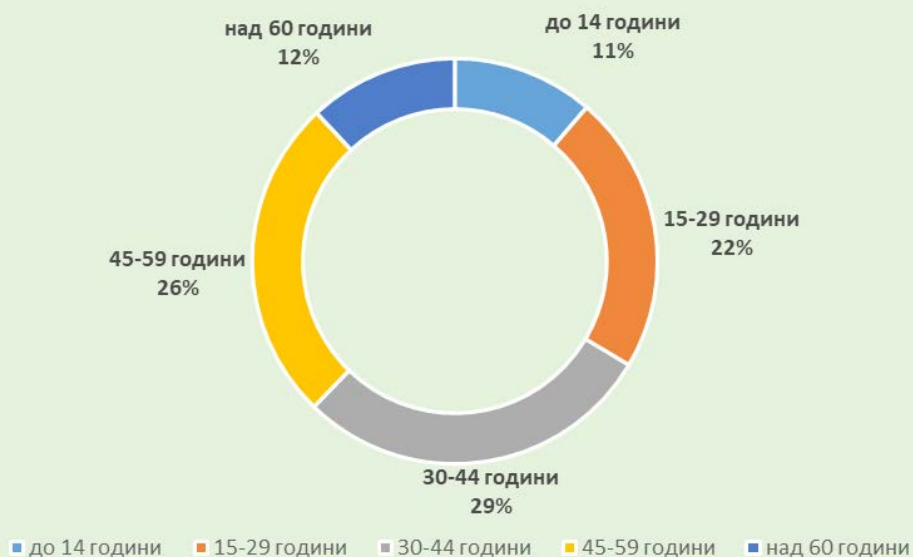
Най-голям дял от българските туристи през коледно-новогодишните празници – около 33%, са били на възраст между 30 и 44 г., според текущи данни от ЕСТИ. (фиг.1)

Възрастова структура на българските туристи през коледно-новогодишните празници – текущи данни по ЕСТИ

Възрастовата структура на чуждестранните туристи в коледно-новогодишния период леко се отличава от тази на българските туристи. Малко над 25% от българските туристи са на възраст до 29 г., докато при чуждестранните туристи този дял е по-висок - над 33% от чуждестранните туристи са на възраст до 29 г.

Възрастова структура на чуждестранни туристи през коледно-новогодишните празници – текущи данни по ЕСТИ

Проучване на нагласите и очакванията на туристите с ефект върху възстановяването на туристическата индустрия на Европейска туристическа комисия

Европейската туристическа комисия представи „Проучване на нагласите и очакванията на туристите с ефект върху възстановяването на туристическата индустрия“ („Exploring Consumer Travel Attitudes and Expectations to Drive Tourism Recovery“). Изследвани са впечатленията на туристи от пет европейски пазара (Германия, Франция, Холандия, Великобритания и Италия) и два извъневропейски пазара (САЩ и Австралия), които са посетили Европа през лято 2022 г., както и на експерти в областта на туристическата индустрия.

Тенденциите, откrouли се в хода на проучването, са повлияни от фактори като пандемията от COVID-19, растящата инфлация, икономическата несигурност, войната в Украйна и имат потенциал да се запазят дългосрочно, т.е. да определят поведението на пътуващите през следващите години.

Основните сред тях са:

- Цената се превръща в един от водещите фактори при вземане на решение за пътуване;
- Расте интересът към пътуванията в собствена страна и към по-близки дестинации;
- Предприемат се по-кратки пътувания;
- Нараства търсенето на по-достъпни дестинации, предлагащи добро съотношение цена/качество;
- Необходимо е популяризиране на недостатъчно известни дестинации във вътрешността на страната с добро съотношение цена/качество сред местните туристи и туристите от съседните страни;
- Интерес към т.н. „Bleisure“ пътувания, при които пътуванията с цел бизнес се допълват с посещение на забележителности. По този начин се пестят разходи и се намалява влиянието върху околната среда;
- Приоритет на разходите за настаняване, кулинарни и културни изживявания, за които туристите са склонни да платят повече.

Поради влиянието на COVID-19 върху пътуванията се наблюдават следните тенденции:

- Има все по-голям интерес към туристически оферти с възможност за анулиране в последния момент и възстановяване на плащанията;
- Предпочитанията са към закупуване на билети онлайн с цел избягване на опашки и струпване на хора;
- Използват се приложения, които позволяват контрол върху броя на посетителите с цел избягване на пренаселени туристически обекти;
- Предлагат се хигиенни средства в туристическите обекти, ресторанти, хотели, средства за транспорт и др.

Нараства значението на устойчивия туризъм:

- Интерес към туризъм, щадящ околната среда, с което се поставя акцент върху предлагането и популяризирането на екологично съобразни възможности за пътуване;
- Необходимост от ясна и лесно достъпна информация относно възможностите за устойчив туризъм във връзка с транспорт, настаняване, заведения за хранене, туристически преживявания;
- Интерес към проследяване нивата на вредните емисии, за да могат туристите да придобият представа за въглеродният отпечатък, който тяхното пътуване остава върху околната среда.

Изключително важна за туристите е достъпността и предоставянето на достатъчно информация за дестинациите:

- Необходимост от детайлна, структурирана и лесно достъпна информация относно възможностите за туризъм, които предлага конкретната дестинация;
- Интерес към използването на QR кодове за ключови локации, предоставящи информация на различни езици относно обектите и тяхната достъпност;
- Подобряване на транспортните връзки до туристическите обекти, като по възможност те да бъдат достъпни с обществен транспорт;
- Създаване на онлайн портал за всички европейски дестинации, който да предоставя туристическа информация, както и възможности за закупуване на билети за събития и забележителности от официални представители и др.

МАРКЕТИНГ И РЕКЛАМА

Рекламни кампании за насърчаване на вътрешния туризъм

От 01 януари 2023 година стартираха рекламни кампании за насърчаване на вътрешния туризъм чрез конвенционални и нови рекламни форми във водещи радио и телевизионни медии и техните дигитални платформи. През цялата година, освен стандартните 30-секундни клипове, ще се излъчва и съдържание в прогнозата за времето и в групи специализирани предавания, което ще представя интересни идеи за посещение на впечатляващи места, туристически обекти и събития в България.

Всяка вечер, в края на прогнозата след централните новини на Българска Национална Телевизия (БНТ), зрителите ще виждат различни кътчета и забележителности от нашата страна.

Екипът на БНТ очаква и предложения от зрителите за места, които са ги впечатлили, на e-mail адрес: vremeto@bnt.bg.

Предстоящи събития в България

На 21 и 22 януари Банско ще е домакин на Световната купа по сноуборд

Банско отново ще е домакин на стартове от Световната купа по сноуборд. Това ще е третият път, в който най-добрите сноубордисти ще мерят сили под връх Тодорка. Очакванията са трибуната на финала на пистата на „Бъндеришка поляна“ да се напълни до краен предел заради участието на звездата ни Радослав Янков и младите ни таланти начело с Тервел Замфиров, който тази година спечели бронз в паралелния слалом от световното за младежи във Валмаленко (Ит).

Припомняме, че Министерството на туризма ще рекламира дестинация България на стартовете от Световната купа по сноуборд в Банско на 21 и 22 януари 2023 година. Предвид значимостта на предстоящата спортна проява, важността ѝ и възможностите, които тя предлага за популяризиране на страната ни не само като спортна, но и като туристическа дестинация, позовавайки се и на широкото медийно отразяване на подобен тип световни състезания, Министерство на туризма ще се включи в Световната купа по сноуборд с редица рекламни активности.

*Прогноза за времето в централна емисия Новини на Българска Национална Телевизия на 02.01.2023 г.

Международното туристическо изложение ВАКАНЦИЯ & СПА ще се проведе в периода 15-17 февруари 2023 година

Международното туристическо изложение ВАКАНЦИЯ & СПА ще се проведе в периода 15-17 февруари 2023 година в Интер Експо Център – София, под егидата на Министерството на туризма на Република България.

Борсата събира на едно място професионалисти и всички, които се интересуват от най-новите тенденции в сектора. Сред европейските ваканционни дестинации участват Сърбия, Гърция, Испания, Италия, Литва, Румъния. Предложения за екзотичните пътувания са представени от Дубай, Мавриций, Малдиви, Перу, Куба, Алжир.

Редица български райони, организации, сдружения и други представители на сектора представят туристическия си продукт със собствен щанд или като изложители на представителния павилион на Министерството на туризма, за който са публикувани [покана и заявление за участие](#) на институционалния сайт на Министерството на туризма. Крайният срок за подаване на заявления е 01.02.2023 г.

Рекламни кампании на чуждестранни пазари

Договорени са рекламни кампании за периоди от октомври 2022 г. до май 2023 г. за насърчаване записванията за зимен сезон 2022/2023, реклама на специализирани видове туризъм и подготовка за сезон лято 2023 г. в 40 чуждестранни телевизии и онлайн канали:

- Радио и телевизионна корпорация TRT /Турция/;
- Медийна група NOVA GROUP - телевизионни и онлайн канали на NOVA и NOVA CINEMA /Чехия/;
- Телевизионен канал KESHET и онлайн канал МАКО /Израел/;
- Медийна група POLSAT - Polsat, Czwórka (TV4), Disco Polo Music, Polsat 2, Polsat Cafe, Polsat Doku, Polsat Film, Polsat Games, Polsat Music, Polsat News, Polsat News 2, Polsat Play, Polsat Rodzina, Polsat Seriale, Polsat Sport, Polsat Sport Extra, Polsat Sport News, Super Polsat, Szóstka) /Полша/;
- Телевизионни и онлайн канали на Antena 3/CNN /Румъния/;
- RTL,VOX, NTV и Nitro /Германия/;
- IP Österreich GmbH – RTL, RTLZWEI, SRTL, VOX, Nitro, RTLup, krone.tv, NTV, R9, SchauTV, sky tv /Австрия/;
- Телевизионни и онлайн канали на Alsat-M TV и SITEL TELEVISION /Република Северна Македония/;

*Продължават договарянията с медии и за други традиционни и перспективни пазари.

Актуални покани за участие на представителните щандове, организирани от Министерство на туризма, на международни туристически изложения през 2023 година

На институционалния сайт на Министерство на туризма, в раздел „Изложения“ е публикуван списък с **„Актуални покани в полза на бизнеса“**, където може да се запознаете с поканите и условията за участие на изложенията, на които Министерство на туризма организира българското представяне и предоставя възможност за участие от страна на туристическия сектор.

Към януари 2023 г. са публикувани следните покани за участие:

ЯНУАРИ 2023

СМТ – Щутгарт, Германия – 14-22.01.2023

FITUR – Магрид, Испания – 18-22.01.2023

ФЕВРУАРИ 2023

ЕМИТТ – Истанбул, Турция – 08-11.02.2023

IMTM – Тел Авив, Израел – 14-15.02.2023

ВАКАНЦИЯ & СПА 2023 / International Tourism Fair HOLIDAY & SPA – София, България – 15-17.02.2023

F.re.e – Мюнхен, Германия – 22-26.02.2023

ITF – Белград, Сърбия – 23-26.02.2023

TTR – Букурещ, Румъния – 23-26.02.2023

МАРТ 2023

ITB BERLIN – Берлин, Германия – 07-09.03.2023

Ferien – Виена, Австрия – 16-19.03.2023

АПРИЛ 2023

AITF – Баку, Азербайджан – 04-06.04.2023

МАЙ 2023

ATM – Дубай, ОАЕ – 01-04.05.2023

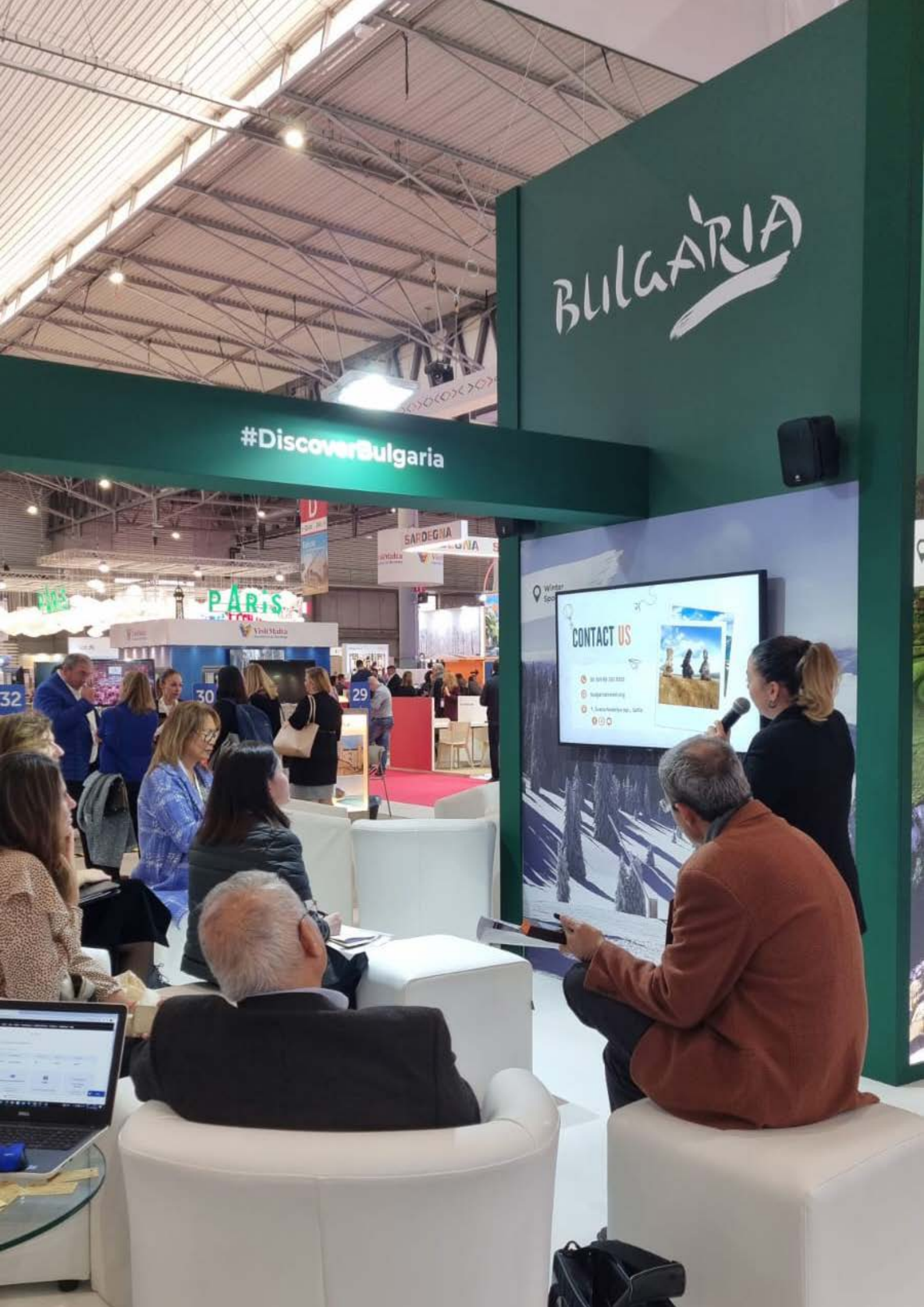

BULGARIA

#DiscoverBulgaria

CONTACT US

- 00 359 02 300 3333
- Bulgaria@bulgaria.org
- 1, Sofia-Khan Krumov bul., Sofia

МЕЖДУНАРОДНИ НОВИНИ В ТУРИЗМА

Изследване на нагласите за туристически пътувания през 2023 г. на германския туристически пазар

В края на месец октомври дигиталната платформа Tourlane.de публикува резултати от проведено наскоро проучване относно тенденциите в пътуванията на германския пазар за 2023 г. В него участваха 1056 души на възраст от 18 до 66+ години.

Изданието акцентира, че след период на пандемия, строги правила за влизане и хигиенен контрол, пътуването вече е почти толкова възможно, колкото и преди началото на пандемията. Какви са обаче очакванията и нагласите за предстоящия сезон 2023 г.? Според проучването желанието на германците да пътуват е по-голямо от всякога.

Основни акценти в проучването:

- 56% от анкетираните вече са пътували тази година; 20% са пътували повече, отколкото през 2021 г., а 92% са заявили, че ще пътуват през 2023 г.

- Топ 5 на най-популярните дестинации за пътуване през 2023 г. са Германия, Франция, Италия, Испания и Гърция.

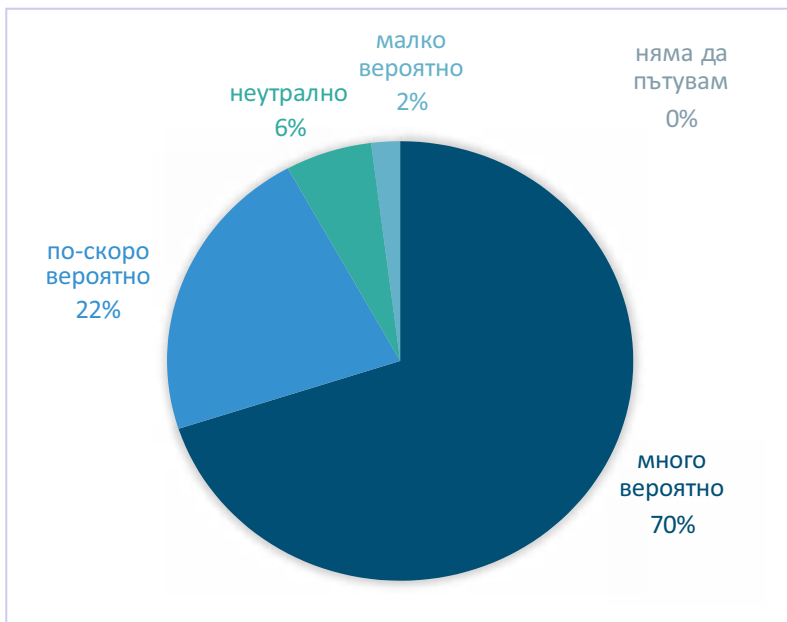
- Морските почивки (22%), но също и активните почивки (16%), градските почивки (13%), круизите (11%) и груповите обиколки (9%) са сред най-популярните видове пътувания.

- 39% от анкетираните съзнателно са избрали гъвкави условия за резервация от началото на пандемията.

- През 2023 г. повече време трябва да се прекарва сред природата (54%), далеч от масовия туризъм (41%).

Изключително висок е дялът на заявिलите желание за пътуване през 2023 г. – общо 92% от анкетираните. Според данните: за 70% от тях е „много вероятно“ да пътуват през 2023 г., докато 22% ще е „по-скоро вероятно“ да пътуват. Границите отново са отворени и пътуването е по-възможно без ограничения. (виж фиг. 1)

Фигура 1. Желание на германците за пътуване през 2023 г.

Източник: Tourlane.de

На проведеното още през 2020 г. допитване до германците „колко важни ще бъдат пътуванията за тях, след като границите отново бъдат напълно отворени“, по скала от 1 до 10 (1 = маловажно и 10 = много важно) средният резултат е бил 8,5, което означава, че 3 от 4 респонденти са искали да пътуват през 2021 г. През следващата 2021 г. 75% от анкетираните са отговорили „много или по-скоро вероятно“, когато са попитани дали искат да пътуват през 2022 г. Въпреки че намерението за пътуване е постоянно високо през последните две години, то тази година за 2023 г. се наблюдава ясно увеличение от 17%.

Продължаващата възходяща тенденция при резервациите и фактът, че германците отново правят повече планове за пътуване, дава известна доза оптимизъм. „Хората искат отново да изживеят специални моменти и туристическата индустрия може да спечели от това.“ Има обаче съвременни икономически и геополитически предизвикателства, които могат значително да повлияят на тази тенденция.

Как пандемията продължава да влияе на поведението при резервации? Гъвкавостта при резервациите и отказът на пътуването остават важен критерий при резервациите за германците и за 2023 г. – 39% от анкетираните съзнателно са избрали гъвкави условия за резервация от началото на пандемията.

Тук се наблюдава лека тенденция на спад от 14% спрямо предходната 2022 година. В същото време респондентите са готови да похарчат повече пари (21%) за местни и автентични изживявания при пътуване (29%). Устойчивите форми на туризъм (15% – към 2023 г.) също отбелязват лек спад по време на пандемията в сравнение с 2021 г. (23%). (виж фиг. 2)

Фигура 2. Потребителски нагласи при резервиране на пътуване за 2023 г.

Източник: Tourlane.de

Има интересни разлики между възрастовите групи. Анкетираните на възраст 18 – 24 години определят устойчивото пътуване (29%) и добрата интернет връзка за отдалечена работа (26%) като по-важни от всички останали възрастови групи (17% и 14%).

Затвърждава се тенденцията от последните години туристите да искат да прекарват повече време сред природата (54%) и далеч от масовия туризъм (41%). Пътуването до безопасни страни, където се обръща по-голямо внимание на хигиенните разпоредби, все още е много важно за 31% от анкетираните. Запазва се нисък делът на онези, които все още отдават по-голямо значение на строгите правила за влизане в конкретна дестинация (15%). (виж фиг. 3)

Фигура 3. Критерии при резервиране на пътуване за 2023 г.

Източник: Tourlane.de

Понеже гъвкавостта на резервацията остава важен критерий и за 2023 г., в този смисъл съществена роля в този процес играе и изборът на конкретен туроператор. В момента анкетираните определят ролята на цената като водеща при избора на дестинация – 62%, докато за 51% от тях водещи са гъвкавите условия за резервация. За 46% голям избор от различни туристически дестинации е от решаващо значение. Останалите категории са избрани от значително по-малко респонденти и дори не надхвърлят границата от 20%.

Най-популярните туристически дестинации за германците през 2023 г.

В ТОП 10 на най-предпочитаните дестинации през 2023 г. са: (1) Германия, (2)

Франция, (3) Италия, (4) Испания, (5) Гърция, (6) Великобритания, (7) Ботсвана, (8) Коста Рика, (9) Доминиканска Република и (10) Хърватия. В проучването от 2021 г. сред 10-те най-популярни дестинации за пътуване на дълги разстояния са все още Канада, Нова Зеландия и САЩ, докато тази година те са заместени от страни като Ботсвана и Коста Рика.

Наблюдава се обаче ясна тенденция към увеличаване на популярността на дестинациите в Европа за сметка на далечните пътувания. Докато през 2020 г. само 29% биха предпочели да пътуват в Европа, през 2023 г. почти два пъти повече (56%) планират да резервират туристически дестинации в Европа. Краткото и удобно пътуване (с влак, кола или самолет), освобождаването от виза, сигурността и разнообразието (природно и културно) са само част от многото предимства на едно пътуване до една от страните в Европа.

ТОП 5 на водещите туристически дестинации в ЕС за германците през 2023 г. според изданието са Германия (31%), Франция (18%), Италия (17%), Испания (17%) и Гърция (11%). Резултатите не са се променили значително в сравнение с резултатите от проучването през 2021 г. Единствено Исландия губи 17 точки и вместо 22%, само 5% планират да пътуват до страната на „огъня и леда“.

Къде, кога и как германците искат да пътуват през 2023 г.?

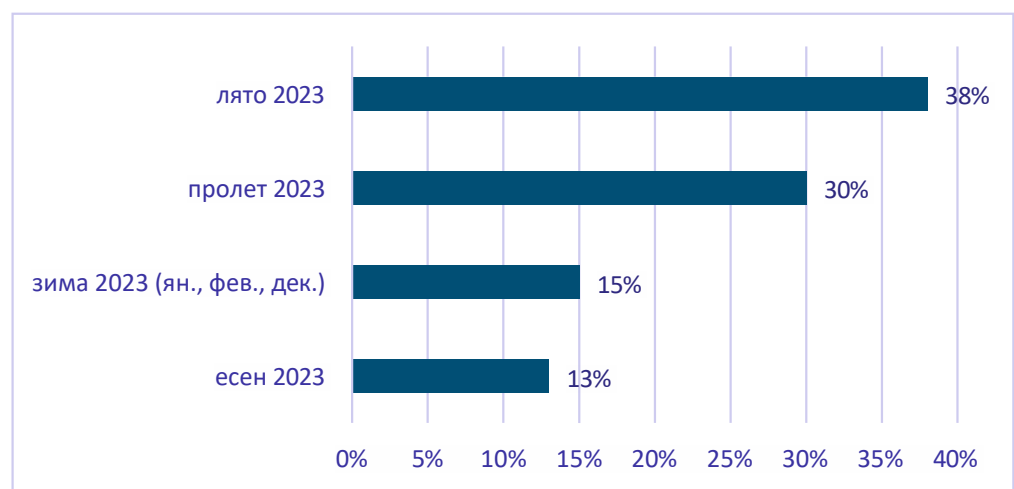
Представите за туристическо пътуване са сходни в различните възрастови групи. Те се различават единствено по начина на пътуване. Докато морските почивки (22%) са най-популярният вид пътуване за мнозинството от анкетираните, то младежите на възраст 18 – 24 години предпочитат градските почивки (43%). (виж фиг. 4 и 5)

Фигура 4. Предпочитани видове туризъм през 2023 г.

Източник: Tourlane.de

Фигура 5. Предпочитано време за пътуване през 2023 г.

Източник: Tourlane.de

Туристическото аташе на България във Варшава – сред 100-те най-влиятелни личности в полския туризъм за 2022

Краят на 2022 ни донесе и една по-различна хубава новина. Колегата ни Николай Костов, ръководител на Националното туристическо представителство при Посолството на Република България във Варшава, беше избран сред 100-те най-влиятелни личности в полския туризъм за 2022 г. Класацията е на престижното и най-влиятелно издание на туристическия бранш в Полша – „Ваша Туристика“ (WaszaTurystyka.pl) .

Николай Костов е ръководител на Националното Туристическо Представителство на България от края на март 2021 г. Учи във факултета по външна търговия във Варшавското училище по икономика.

Като един от двамата действащи туристически аташета на България зад граница той отговаря за

популяризирането на страната ни като безопасна целогодишна туристическа дестинация, улеснява установяването на връзки между български и полски туристически компании, организира конференции, семинари и други срещи за представяне на потенциала на българския туризъм, поддържа преки контакти с представители на туристическия бранш, медии и индивидуални туристи. С активната си работа, участието в срещи, панаири и конференции, той се грижи българската марка да присъства трайно на събитията в сектор туризъм в Полша.

Част от статиите, неизменно свързани с полския пазар и адаптирани за Информационния бюлетин на МТ, както и в този брой, са дело именно на Николай Костов.

Честито на г-н Костов за голямото признание! Желам му все така да продължава да работи с дух и сърце за каузата на българския туризъм отвъд пределите на България.

Предлагаме на Вашето внимание част от статията, посветена на първите 100 в туризма, публикувана от изданието „Ваша Туристика“:

На 28 декември 2022 г. за седми път в Полша бе обявен списъкът на 100-те най-влиятелни личности в полския туризъм – професионалисти, които имат наистина голямо влияние върху туризма в Полша. Тази година списъкът включва 15 представители на туроператори и туристически агенти, 9 представители на хотелиери, 23 представители на местните власти и туристически организации, 7 държавни служители, 10 въздушни, автобусни и железопътни превозвачи, 5 представители на летища, 7 представители на туристически атракции, музеи, увеселителни паркове, 5 представителни застрахователи. 16 души дебютираха в списъка или се върнаха в него след прекъсване.

Седмото издание на Списъка на 100-те най-влиятелни личности в полския туризъм не е само втората поредна година на връщане към нормалността. Както и преди година, списъкът е доминиран от хора на туризма, докато чиновниците – толкова многобройни на върха на Списъка в годините на COVID-19, сега са по-малко и са на по-малко видни позиции.

Припомняме, че нашият списък (все още като „50“) беше публикуван за първи път през декември 2016 г. Като редактори на портала WaszaTurystyka.pl, ние бяхме първите и досега сме единствените, които се опитаха да съберат на едно място хора, които са с влияние за състоянието на туристическата индустрия в Полша.

Както всяка година трябва да подчертаем, че това не е класация по популярност или класация на най-харесваните хора в индустрията.

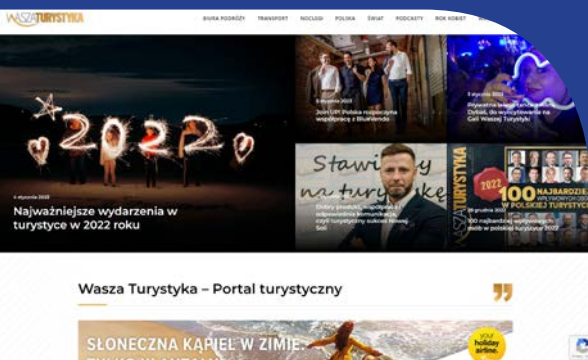
Николай Костов, ръководител на Националното туристическо представителство при Посолството на Република България във Варшава

69. Nikolaj Kostov, dyrektor Narodowego Przedstawicielstwa Turystycznego Bułgarii

Od końca marca 2021 roku jest dyrektorem Narodowego Przedstawicielstwa Turystycznego Bułgarii. Studiował na Wydziale Handlu Zagranicznego w Szkole Głównej Handlowej.

Jako dyrektor Narodowego Przedstawicielstwa Turystycznego Bułgarii jest odpowiedzialny za promowanie Bułgarii jako bezpiecznego całorocznego kierunku turystycznego, ułatwienie nawiązywania stosunków między firmami turystycznymi z Bułgarii i Polski, organizowanie konferencji, seminariów i innych spotkań w celu przedstawienia potencjału bułgarskiej turystyki, a także utrzymywanie bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami branży turystycznej, mediami oraz turystami. Jest bardzo aktywny w uczestniczeniu w spotkaniach, targach i konferencjach, dba o to, by marka Bułgarii była obecna na spotkaniach branżowych.

Всяка година след публикуването на Списъка има коментари на читатели за някои от имената в Списъка. И всяка година повтаряме: нашите „100“ са личности, чиито бизнес решения (понякога политически), професионални успехи (или провали) оказват влияние върху ситуацията в туристическата индустрия. Положително въздействие – което разбира се е чудесно за всички нас, и отрицателно въздействие – с което трябва да се примирим.

Как се прави тази класация?

Първият етап е подборът, който се прави от група експерти, съставляващи тазгодишния Съвет (жури). Почти триста имена от широко разбираната туристическа индустрия в Полша – представители на туристически агенции, хотелиери, туристически търговски камари, активисти на туристически самоуправления, регионални и местни туристически организации, служители, отговорни за туризма и учени.

Във втория етап всеки от 15-те експерти изпраща своите 40 предложения на най-влиятелните хора в полския туризъм и кратки обосновки за всеки от кандидатите.

Всяка година журито взема предвид въздействието върху формирането на процесите и структурите на полския туризъм, степента на принос за успеха (или неуспеха) на полския туризъм или отделните му сегменти, финансовите ресурси (собствени или на организация или компания, управлявани от дадено лице), въздействие върху хората, достоверност, медийно отразяване, популярност (в положителен или отрицателен смисъл), имидж, обществена и екологична активност.

Тази година беше създаден рекорден списък от 176 души от списъците, изпратени от членовете на Съвета и от тях създадохме този с окончателните 100.

Групата от експерти се състоеше от:

- Марчин Хилински, член на борда на Националната асоциация на туристическите агенти
- Михал Каларус, главен редактор на списание Think MICE
- Ярослав Калуцки, говорител на Travelplanet.pl
- Анна Колтан, офис мениджър на Полската хотелиерска търговска камара
- Павел Кунц, собственик на Traventures, журналист и туристически експерт
- Пшемислав Марчински, говорител на Полската туристическа организация
- Рафал Марек, президент на Краковската туристическа камара
- Маржена Марковска, заместник-главен редактор на WaszaTurystyka.pl

- Мариуш Пиотровски, редактор на Fly4free.pl
- Виеслава Пшибилска, директор, Полска туристическа камара
- Анна Птак, член на борда на Отворената туристическа организация
- Йежи Шегидевич, Институт по икономика на туризма
- Рафал Шубстарски, главен редактор на списание Хотелиер
- Бартоломей Валас, декан на факултета по туризъм и отпоч на WSTiE (Висше Училище за Туризъм и Екология)
- Агам Гоншиор, главен редактор на WaszaTurystyka.pl

Първата четворка остава непроменена

2022 г. беше първата година след пандемията. Това е и годината на варварското нападение на Русия над съседна Украйна. Тази война е още един удар по входящия ни туризъм.

От първия ден на нападението над Украйна туристическият бранш започна кампания в помощ както на бежанците от Украйна, така и на тези, които са останали в страната, борейки се с агресора. Тази индустрия, която беше унищожена откъм персонал по време на COVID пандемията, която се бореше за оцеляване две години, сега даде пример за мобилизация и организация на действие.

И в същото време през 2022 г. пътуването и почивката в чужбина станаха по-лесни главно поради премахването на ограниченията за COVID-19. Нека си припомним обаче, че в азиатските страни ограниченията бяха премахнати сравнително късно. Възраждането на пътуванията през ваканционния период на 2022 г. даде надежда за първия нормален туристически сезон от 2019 г. насам.

Една година възстановяване

Измина година – за по-голямата част от индустрията – година на правене на пари и частично възстановяване от загубите.

В края на годината хората от бранша имаха с какво да се занимават и най-накрая можеха да се отдадат основно на работата, която обичат и за която са професионално подготвени. Не трябваше да треперят всеки ден за правителствените решения, не трябваше да се борят за заеми и да четат условията за получаване на финансови помощи в подкрепа на икономиката. Честното обслужване на клиентите имаше значение.

А чиновниците? Те имаха по-малко ad hoc работа, не трябваше да се съсредоточават върху преговори, осигуряване на финансови средства и средства за помощи за индустрията, така че... малко се забавиха. Браншът все още чака поне два важни закона. Зако-

1. Пьотр Хенич, Вицепрезидент на Itaka Holdings

2. Георге Мариан Кристеску, президент на Polski Holding Hotelowy

3. Анджей Гут-Мостови, държавен секретар в Министерството на спорта и туризма

4. Рафал Милчарски, бивш президент на управителния съвет на LOT Polish Airlines

8. *Изабела Стелманска, заместник-директор на отдела за култура, промоция и туризъм към Маршалската служба на Мазовецко войводство и президент на Регионалната туристическа организация на регион Мазовше.*

22. *Олга Кшеминска, президент на агенция POWER и Сдружението на организаторите на инсентив пътувания*

23. *Агнешка Пушчевич, бивш директор на Хърватския туристически борд във Варшава*

нът, който в крайна сметка ще регулира сферата на хотелиерството, както и Законът за екскурзоводите и планинските водачи, все още е във фаза на проект – разбира се, доста напреднал и отговарящ на повечето изисквания на индустрията, но само проект. Все пак е по-добре, отколкото в случая с вероятно забравения от всички Закон за насърчаване на туризма (понякога наричан Закон за ПОТ) – няма и помен от работа по него или консултации по темата. Преговорите за туристическата такса продължават без видим ефект.

Списъкът „100“ е избран от поканени от нас експерти от различни сектори на туризма. Разбира се, ние го приемаме като вид забавление, но списъкът „Топ 100“ отразява действителното състояние на полската туристическа индустрия.

Жените са същите, но има повишения

В тазгодишния списък са включени 15 представители на туроператори и агенти (през 2021 г. също са били 15), 9 представители на хотелиери (през 2021 г. – 11), 23 представители на местни власти и туристически организации (през 2021 г. – 20), 7 длъжностни лица (2021 г. – 6), 10 въздушни, автобусни и железопътни превозвачи (през 2021 г. – 13), 5 представители на летища (през 2021 г. – 6), 7 представители на туристически атракции, музеи, увеселителни паркове (през 2021 г. – 6), 5 представители на застрахователи (същите като през 2021 г.).

Този път в топ 100 има 24 жени, както и миналата година. Годината на жените в туризма, както обявихме 2021 г., е само началото на премахването на професионалните различия сред половете. Все още малко (според нас, твърде малко) жени заемат високи позиции във фирми, организации и камари в туристическия бранш. Тази ситуация беше една от причините редакторите на портала WaszaTurystyka.pl, заедно с ръководството на Центъра за екологично образование Hydropolis, да обяви 2022 г. за Година на жените в полския туризъм. Преди година писах, че се надявам „стъкленият таван“ в туристическия бранш да бъде разбит и всяка година делът на жените в „100-те“ да става все по-голям. В крайна сметка по-голямата част от служителите в индустрията са жени.

Силата на индустрията не са само лидерите

Списъкът „100“ не е класация на туристически агенции, хотели или превозвачи. И така, общата оценка е съставена от факторите, които изброих в раздела „Как го правим“, и не е само финансовото представяне на дадена компания.

Ще добавим, че също толкова важни са хората, които тази година не стигнаха до „100-те“. Често много малко не им достигаше. Пак да подчертая – тази година

Съветът разгледа 176 предложения. Туристическата индустрия е голяма сила. В нея работят стотици хиляди хора и след COVID трябва да се третира като отделен отрасъл на икономиката. Не „добавка“ към други министерства, чиито шефове често забравят, че имат на разположение и туризъм.

По-голу в линка можете да видите статията в оригинал:

<https://www.waszaturystyka.pl/100-najbardziej-wplywowych-osob-w-polskiej-turystyce-2022/>

*публикувано със съкращения

Проучването на ЕТК – прочит отвън: „През 2023 година Европа ще е пълна с туристи. За съжаление мнозина планират да избегнат Полша“

Германия, Португалия, Франция, Гърция и Италия са страните, които туристите най-често посочват като дестинация на своите пътувания през следващата година. Те обаче ще избягват тези, които се намират на границата с Украйна и Русия, показва проучване на Европейската туристическа комисия.

Този акцент извежда полско издание за туризъм, представяйки доклада на Европейската туристическа комисия (ЕТК/ЕТС) „Проучване на нагласите и очакванията на потребителите относно пътуванията за съживяване на туризма“. Това е втората част от двуетапно проучване – първото е проведено преди сезон лято 2022 г., в следващото изследователите са се фокусирали върху преживяванията след лятото и краткосрочните и дългосрочните планове за пътуване, пояснява авторката на статията и разказва, че за целите на доклада са били проведени задълбочени интервюта с потребители от Франция, Германия, Италия, Холандия, Великобритания и от далечни пазари като Австралия и САЩ, както и са водени разговори с експерти в туристическия бранш.

94% от анкетираните са доволни или много доволни от почивката си в Европа това лято 2022 г., според обобщението на ЕТС. 54% признават, че са имали недостиг на персонал, но само няколко казват, че това е повлияло на доверието им в туристическите дестинации. Повечето разбират проблемите, пред които е изправена туристическата индустрия след пандемията.

91 % имат положително мнение за Европа като туристическа дестинация. Анкетираните оценяват културното разнообразие на региона, туристическите ценности и географската близост. Мнозина обаче се страхуват от война в Украйна, като почти двама от всеки петима казват, че ще избягват страните, съседни на зоната на конфликта. Едва 7 процента каз-

ват, че ще се въздържат от пътуване до Източна Европа. Германия, Португалия, Франция, Гърция и Италия са сред най-често споменаваните като потенциални дестинации. След нея се нареждат Холандия, Испания, Дания, Белгия, Швеция и Швейцария.

Повечето туристи през изминалите ваканционни месеци не се страхуваха от заразяване с COVID-19, но въпреки това пандемията се посочва като проблем от 22% от анкетиранияте, планиращи пътувания. Анкетиранияте биха искали някои навици, свързани с пандемията, да бъдат запазени и в бъдеще, по отношение на по-голямата хигиена и социалното дистанциране. Офертите, които ви позволяват да анулирате резервацията си в последния момент, да получите парите си обратно или да направите промени в резервацията си, също ще продължат да бъдат привлекателни за пътуващите.

Близко трима от четирима анкетирани очакват инфлацията да повлияе на бъдещите им пътувания.

ЕТС прогнозира, че хората ще анализират по-внимателно офертите, ще съкратят продължителността на престоя си, ще отидат извън сезона и ще приоритизират бюджетите си за пътуване по-внимателно. Освен това в дестинацията те могат да намалят разходите си, например за храна извън мястото на настаняване.

Експертите също подчертават, че борбата с изменението на климата е ключово предизвикателство за туристическия сектор. Това не е проблем, който може да бъде решен за една нощ, но подобренията сухопътни транспортни връзки и програмите за компенсация на емисиите са сред действията, които могат да помогнат. Анкетиранияте са отворени и към екологични инициативи, което потвърждава интереса към форми на пътуване, които са по-малко вредни за околната среда.

Маржена Герман, Туристика Жечпосполита

<https://turystyka.rp.pl/nowe-trendy/art37689661-w-przyszlym-roku-europa-bedzie-pelna-turystow-niestety-wielu-planuje-omijac-polske?smclient=felb3fcf-35b4-4e96-9ce3-7060c5ea9c4b>

Полша в челните редици на местата, които си струва да посетите през 2023 г.

Журналисти от популярната американска телевизия CNN съставиха класация от 23 места, които според тях си заслужава да бъдат посетени тази година. На първо място е класирана Полша.

Както CNN пише в секцията си за пътувания, след близо три години прекъсване на пътуването и усложнения

много страни премахнаха повечето от ограниченията, свързани с пандемията. Хората са нетърпеливи да пътуват отново по света, натрупаното търсене се усеща.

Според Световната организация по туризъм на ООН до края на 2022 г. туристическият трафик ще достигне 65 процента от нивата преди пандемията, а някои региони и дестинации вече са достигнали 80-90 процента от посещенията през 2019 г. Експертите са предпазливи оптимисти за по-нататъшното възстановяване на пътуванията.

Редакторите изброяват 23 идеи за туристически дестинации през 2023 г. Поставят Полша на първо място. „Бихме могли да споменем нови открития в Полша, като откриването през август на Hotel Verte, нов обект на веригата Autograph Collection във Варшава, който отвори своите позлатени врати (разположен в огромен бароков дворец). Но истинската причина, поради която трябва да посетите Полша през 2023 г., не е възможността да останете на място, подходящо за кралското семейство, а да демонстрирате солидарност със страната, която на свой ред показва солидарност с украинския народ.“

Както обясняват те, Полша, като страна, граничеща с гържава, която бе нападната (в текста се споменава думата Русия), е приела повече украински бежанци от която и да е друга страна. В същото време нейният туризъм пострада, тъй като броят на чуждестранните посетители намаля (сега те се връщат отново, добавя CNN). Това показва колко трудна е местната туристическа индустрия.

„Независимо дали имате желание да посетите дворец във Варшава, да пътувате до град като Краков, Гданск, Вроцлав или Познан – на стотици километри от украинската граница – или да избягате от всичко това в горите, езерата или провинцията в планината – сега имате шанс да направите нещо добро, като си вземете почивка.“

Второто място беше присъдено от CNN на Западна Австралия. Отправната точка е уникално събитие – на 20 април 2023 г. над северозападния край на Австралия ще се наблюдава пълно слънчево затъмнение. Въпреки че ще продължи около минута, град Ексмут и полуостров Нингалу, където той се намира, се подготвят за него повече от година. Ще има открити платформи за наблюдение, където зрителите ще могат да наблюдават астрономическото явление, музикални изпълнения, образователни часове по астрономия и тридневен фестивал на тъмното небе.

„Но щатът Западна Австралия предлага много повече от около 60 секунди чудо. Покривайки една трета

от целия австралийски континент, той се простира от оживената, разрастваща се столица Пърт, през пустини, включително Велика Виктория и Големите пясъци, до Винарската област на Маргарет Ривър, драматичните скали на Кимбърли и покрития с куока остров Ротнест“, пише Лилим Маркърс.

Трети се класира Ливърпул. Английският пристанищен град, най-известен в света като родното място на The Beatles, ще бъде домакин на Евровизия 2023 през май, музикално събитие, което привлича хиляди фенове от целия континент. „Това е възможност за града да изтрие позора да бъде лишен от статута си на ЮНЕСКО за световно наследство през 2021 г.“

Освен това Англия празнува Годината на крайбрежието през 2023 г. – фестивали на храната и почистване на плажовете се провеждат по крайбрежието. Междувременно, само на половин час път с влак от центъра на град Ливърпул, Crosby Beach включва скулптурите „Друго място“ на Антони Гормли, които са постоянно поставени там. Това са 100 чугунени фигури с лице към морето.

Пълната класация на CNN на местата, които да видите през 2023 година:

- Полша
- Западна Австралия
- Ливърпул, Великобритания
- Чарлстън, Южна Каролина, САЩ
- Вилнюс, Литва
- Фиджи, Южен Пасифик
- Манаус, Бразилия
- Солун, Гърция
- Руанда
- Гьотеборг, Швеция
- Рас ал Хайма, Обединени арабски емирства
- Лаос
- Грюйер, Швейцария
- Минеаполис, Минесота, САЩ
- Богота, Колумбия
- Долината Мустанг, Непал
- Танзания
- Кайро, Египет
- Наошима, Япония
- Белиз
- Оахака, Мексико
- Отава, Канада
- Уганда

Филип Фридрикович, Туристика Жечпосполита

<https://turystyka.rp.pl/nowe-trendy/art37710311-polska-na-czele-miejsc-ktore-warto-odwiedzic-w-2023-roku-za-solidarnosc?smclient=fe1b3fcf-35b4-4e96-9ce3-7060c6ea9c4b>

България – хитът на лято 2023? Евтино като в Турция, а разглеждането на забележителности също си заслужава

България е една от най-евтините дестинации за почивка в офертите на туристическите агенции, но досега е била по-малко популярна от Турция, Гърция или Хърватия. Може би тази година това ще се промени – тази балканска страна привлича туристи с прекрасно време, пясъчни плажове и интересни културни паметници. Какво си струва да посетите там и какви са цените?

Къде на ваканция 2023?

Новата година току-що започна и все повече се чува за ваканцията през 2023 г. Нещо повече, някои хора вече дори резервират почивките си в туристически агенции. Заради непрекъснато растящата инфлация поляците се страхуват и от все по-високите цени на пътуванията в чужбина. От няколко години first minute ofertите са много по-изгодни от last minute.

Що се отнася до любимите дестинации за почивка на поляците, те са поне няколко. Много популярна е Хърватия, до която често пътуваме с кола сами. От друга страна, сред ол инклузив офертите напоследък царува Турция, обичана заради страхотната храна, добрите хотели и най-вече ниските цени. През предстоящия летен сезон обаче може да се появи сериозен конкурент.

България хитът на лято 2023?

България е постоянна дестинация в офертите на туристическите агенции. Има своите фенове, но много хора я свързват с доста нисък стандарт и посткомунистически условия. Въпреки че някои хотели наистина изглеждат като останали в 80-те години, други вървят в крак с времето и се адаптират към съвременните изисквания на туристите.

Тази балканска страна гарантира страхотно време през ваканционните месеци – температури около 30 градуса, малко валежи и топло Черно море. България също има красиви пясъчни плажове. Два курорта – Златни пясъци и Слънчев бряг са добре известни с тях, но и други по-малки градове не им отстъпват в това отношение.

България – цени за почивка

България е една от най-евтините дестинации за почивка. Цените за едноседмична почивка без храна през юли и август започват от едва 1500 полски злоти (пл. зл.). За опцията ол инклузив трябва да броите още няколко стотин злоти, но за около 2000 можете да намерите офертите в тризвездни хотели.

България – какво си струва да се види?

В България също има какво да се види. Преди всичко трябва да видите град Несебър, наричан българския Дубровник. Историческият стар град с неговите тесни улички и каменни стени е в списъка на ЮНЕСКО. Струва си да отидете и до столицата на страната – София. От някои региони се предлагат пътувания до Истанбул, който е по-близо, отколкото от Турската Ривиера.

Стил Интериа.пл

<https://styl.interia.pl/podroze/news-bulgaria-hitem-wakacji-2023-tanio-jak-w-turcji-a-zwiedzac-ro,nId,6510069>

Fly.pl: през декември повече от половината клиенти са избрали Египет, Турция или Испания

През декември сред клиентите на fly.pl близо половината – 52,2% са резервирани пътувания до Египет, Турция или Испания. Това е донесло 48,3% от месечния оборот на мултиагента FLY.PL

През декември най-много клиенти са резервирани пътувания до Египет – 29,9%, плащанията им са 27,1% от оборота; до Турция – 13,9% (12,6% от оборота), към Испания – 8,4% (8,6% от оборота).

Другите най-популярни дестинации през декември са:

- Кипър – 8,2%
- Малта – 7,6%
- Гърция – 6,8%
- Обединени арабски емирства – 3,5%
- Италия – 2,7%
- Тунис – 2,7%
- България – 2%

Що се отнася до оборота през декември, челната десетка е следната:

- Египет – 27,1%
- Турция – 12,6%
- Гърция – 9,7%
- Испания – 8,6%
- Кипър – 6,2%
- Обединени арабски емирства – 4,4%
- Малта – 4,1%
- Тунис – 2,6%
- Италия – 2,1%
- България – 1,4%

Със самолет до луксозен ол инклузив хотел

През декември най-често клиентите резервират пътувания за декември – 34,2% и януари – 22,5%. Февруарските пътувания са избрани от 9% от клиентите, март – 3,1%, а 4,3% се интересуват от събития през април 2023 г. За юни 8% от клиентите са резервирани, а за юли и август – 8,6 на сто.

94,7% от клиентите са решили да пътуват със самолет, 2,7% са решили да пътуват сами, а 2,5 на сто – с автобусен транспорт.

По-голямата част са избрали хотели с 4 звезди (46%) или 5 звезди (31%), 22% са избрали тризвездни хотели.

66% от анкетираните клиенти са избрали формулата ол инклузив, НВ – 16%, ВВ – 11 %.

Средната цена на пътуване е била 7 081,52 полски злоти (пл.л.) през декември (7 246,08 пл.зл. през ноември).

Гжегож Босовски, президент на fly.pl, казва: „Декември беше още един месец с много задоволителни резултати. В сравнение с предпандемичния декември 2019 г. динамиката на продажбите на Fly.pl надхвърли 60%.“

По думите му всяка трета декемврийска резервация е за Египет, а почти една четвърт от оборота е генериран от екзотичните дестинации. Подреждането на календара само с един допълнителен почивен ден е помогнало последната седмица от годината да бъде много добра за продажби.

„Противно на неблагоприятните външни фактори, добрата серия продължава, дано да продължи възможно най-дълго през новата година,“ казва в заключение президентът на полската компания.

Адам Гоншор, главен редактор, Ваша Туристика

<https://www.waszaturystyka.pl/fly-pl-w-grudniu-ponad-polowa-klientow-wybralo-egipt-turcje-lub-hiszpanie/>

ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ

ЯНУАРИ 2023

СМТ – ЩУТГАРТ, ГЕРМАНИЯ – 14-22.01.2023

FITUR – МАДРИД, ИСПАНИЯ – 18-22.01.2023

ФЕВРУАРИ 2023

ЕМИТТ – ИСТАНБУЛ, ТУРЦИЯ – 08-11.02.2023

ІМТМ – ТЕЛ АВИВ, ИЗРАЕЛ – 14-15.02.2023

**ВАКАНЦИЯ & СПА 2023 / INTERNATIONAL
TOURISM FAIR HOLIDAY & SPA – СОФИЯ,
БЪЛГАРИЯ – 15-17.02.2023**

F.RE.E – МЮНХЕН, ГЕРМАНИЯ – 22-26.02.2023

ITF – БЕЛГРАД, СЪРБИЯ – 23-26.02.2023

TTR – БУКУРЕЩ, РУМЪНИЯ – 23-26.02.2023

МАРТ 2023

**ITB BERLIN – БЕРЛИН, ГЕРМАНИЯ –
07-09.03.2023**

ITTF WARSZAWA, 16-18.03.2023

FERIEN – ВИЕНА, АВСТРИЯ – 16-19.03.2023

АПРИЛ 2023

AITF – БАКУ, АЗЕРБАЙДЖАН – 04-06.04.2023

МАЙ 2023

АТМ – ДУБАЙ, ОАЕ – 01-04.05.2023

**ВАКАНЦИЯ & СПА 2023 / INTERNATIONAL TOURISM FAIR
HOLIDAY & SPA – СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ – 15-17.02.2023**

Follow us

